

El nacionalisme radical reviu amb la biografia de Joan Solé i Pla, basada en els seus diaris inèdits

El nacionalisme radical i la lluita independentista, iniciats a final del segle XIX i traslladats a l'exili el 1939, reviuem gràcies a la recuperació d'un dels principals actors, l'oblidat Joan Solé i Pla (Barcelona, 1874 - Barranquilla, Colòmbia, 1950), operació acomplerta pel periodista i escriptor Joan Esculies (Manresa, 1976). El biògraf ha pogut comptar amb un material de pes, els extensos dietaris inèdits del personatge, fruit de les anotacions de tota una vida. Solé i Pla va tractar personalment les grans figures del catalanisme polític i cultural del seu temps, d'Àngel Guimerà a Francesc Macià i Lluís Companys, amb molts dels quals va treballar de bracet, i els seus dietaris són testimoni directe de les tensions, els conflictes i les discrepàncies existents entre els polítics catalans republicans, especialment els d'Esquerra Republicana. Ell mateix jutja amb duresa alguns dels seus líders, com ara Lluís Companys i Josep Tarradellas.

La biografia, *Joan Solé i Pla. Un separatista entre Macià i Companys*, ha estat publicada per les Edicions de 1984 i, com diu l'editor, obre noves perspectives sobre els orígens i l'evolució del nacionalisme radical català. L'índex dóna compte de l'abast de la crònica històrica que es va construir a través de la vida del doctor Solé i Pla.

Abans del 1900, durant la seva formació separatista, recuperem el moviment universitari catalanista i copsem la importància cultural i patriòtica del grup de *La Renaixença* de Guimerà. En encetar el segle XX, Solé –professional de la medicina vinculat al món de l'homeopatia– seguirà els passos de Domènec Martí i Julià, president de la Unió Catalanista. El 1914, es convertirà en el pare dels voluntaris

catalans a la Gran Guerra. Precisament, els sis minuts del film de la visita de Joan Solé i Pla al front de Verdun durant la Primera Guerra Mundial, el desembre del 1917, es poden veure a la web del biògraf, www.joanesculies.com.

El 1917 el trobem al capdavant de la Unió Catalanista, partit al qual romandrà lligat durant molt de temps, i conspirant, sense èxit, amb Macià, en l'intent d'encendre el foc d'una revolució amb anarcosindicalistes, republicans i nacionalistes radicals. El seu catalanisme intransigent el portarà al desengany, en el moment que s'ha d'acceptar un Estatut de Núria retallat. I el seu idealisme, a malfiar-se dels polítics d'Esquerra Republicana, si bé acceptarà, per l'amistat amb Macià, de presentar-se a diputat dins les llistes del partit, a les eleccions del novembre del 1932, decisió que va sorprendre tothom –i indignar molta gent– perquè sempre s'havia mantingut apartat de les conteses electorals i el jutjaven més intransigent. La notícia va ser de les més comentades, polèmiques i controvertides a la premsa de l'època. I, durant la guerra, va actuar al servei de la Generalitat en la defensa del patrimoni cultural i religiós, i, sobretot, en l'alliberament del cardenal Vidal i Barraquer, detingut pels anarquistes a Montblanc. Sobre aquest període, es molt valuós el seu relat d'episodis foscos com ara els viatges a França per a comprar armes per a l'Estat Català.

Solé i Pla, a l'extrem dret de la imatge, amb Tarradellas i Companys, durant l'enterrament de Durruti, el 1936.